

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: **Mgr., M. M.**, nar. X., bytom Z., B., zast. JUDr. Z. B., advokátkou so sídlom: P., B. proti žalovanému: **JUDr. M. B.**, H., B. B., správcovi konkurznej podstaty úpadcu Z., a. s. „v konkurze“ so sídlom: V., L., IČO: X., **o vylúčenie majetku zo súpisu oddelenej podstaty vedenej**, na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 61 Cbi 4/09, na dovolanie žalovaného proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 17. decembra 2009, č. k.43 CoKR/12/2009-701, takto

r o z h o d o l :

Napadnuté uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici zo 17. decembra 2009, č. k. 43 CoKR 12/09-701 sa m e n í tak, že napadnuté uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica zo 6. augusta 2009, č. k. 61 Cbi 4/09-541, sa p o t v r d z u j e .

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd v Banskej Bystrici uznesením zo 6. augusta 2009, č. k. 61 Cbi 4/09-541, návrh žalobkyne na prerušenie konania zamietol. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvého stupňa vyplýva, že žalobkyňa sa domáhala voči žalovanému, aby majetok, ktorý je zapísaný do súpisu oddelenej podstaty úpadcu a to byt č. X. nachádzajúci sa na X. poschodí bytového domu na Z.X.Z., súpisné číslo X., postaveného na parcele č. X., X., vchod Z., obec: B., zapísaný na LV č. X., k. ú.: S.S., nachádzajúce sa na X. poschodí bytového domu na Z.X.Z., súpisné číslo X., postaveného na parcele č. X., X., vchod Z., obec B., zapísaný na LV č. X., k. ú.: S. a skladové priestory č. X. nachádzajúce sa na X. poschodí bytového domu na Z.X.Z., súpisné číslo X., postaveného na parcele č. X., X., vchod Z., obec B., zapísaný na LV č. X., k. ú. S., bol vylúčený zo súpisu majetku oddelenej podstaty zabezpečeného veriteľa I., a. s., I. v konkurznom konaní 2K 18/2007 vedenom na Okresnom súde Banská Bystrica na majetok úpadcu Z., akciová spoločnosť „v konkurze“, I..

Súd prvého stupňa prihliadol na skutočnosť, že v tomto konaní okrem otázky platnosti záložnej zmluvy, bol žalovaným spochybnený aj samotný hmotnoprávny titul nadobudnutia vlastníckeho práva žalobkyne k nehnuteľnostiam, ktorých vylúčenia zo súpisu oddelenej podstaty sa domáha, ktorú nevyrieši konanie na Okresnom súde Bratislava I o neplatnosť záložnej zmluvy a dospel k záveru, že vo veci je vhodné a tiež v súlade so zásadami hospodárnosti a rýchlosti súdneho konania, aby otázka platnosti záložnej zmluvy bola riešená ako otázka prejudiciálna v tomto konaní. V dôsledku toho súd procesný návrh žalobkyne na prerušenie konania až do právoplatného rozhodnutia veci vedenej na Okresnom súde Bratislave I pod sp. zn.: 17 C/51/2007 zamietol.

Na odvolanie žalobkyne Krajský súd v Banskej Bystrici uznesením zo 17. decembra 2009, č. k. 43 CoKR/12/2009-701, zmenil napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa tak, že prerušil konanie vedené na Okresnom súde Banská Bystrica, č. k. 61 Cbi/4/2009 o vylúčenie majetku zo súpisu oddelenej podstaty do právoplatného rozhodnutia veci vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 17 C/51/2007.

Z odôvodnenia rozhodnutia Krajského súdu v Banskej Bystrici vyplýva, že ustanovením § 109 ods. 2 O. s. p. je daná súdu voľba, či konanie preruší alebo bude v konaní pokračovať. Rozhodnutie súdu týkajúce sa prerušenia konania, závisí na konkrétnych okolnostiach prípadu. V danom prípade by mal súd prvého stupňa rozhodnúť predbežnú otázku, či záložná zmluva, od ktorej odvodzuje zabezpečený veriteľ zabezpečenie svojej pohľadávky je platná, a teda či záložné právo z tejto zmluvy existuje alebo neexistuje v súvislosti s ustanovením § 69 Zákona o konkurze, v dôsledku ktorých skutočností bol majetok žalobkyne zapísaný do súpisu oddelenej podstaty úpadcu. Aj keď ide o predbežnú otázku, ktorú súd prvého stupňa pre svoje rozhodnutie posúdiť môže (ust. § 135 ods. 2 O. s. p.) v danej veci, je nutné sledovať záujem na jednotnosti rozhodovania súdov najmä v prípade, že o takejto otázke už prebieha konanie, tak ako je tomu v predmetnej veci. Z uvedeného dôvodu prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. odvolací súd považuje za vhodné, pretože v konaní pred Okresným súdom Bratislava I, sp. zn. 17 C/51/2007 prebieha konanie, v ktorom sa rieši platnosť záložnej zmluvy a vyriešenie tejto otázky môže mať význam pre rozhodnutie konkurzného súdu. V tomto konaní žalobkyňa podaním z 8. júla 2009 doručila Okresnému súdu Bratislava I aj návrh na pripustenie zmeny petitu, na základe ktorého navrhla, aby sa Okresný súd Bratislava I okrem určenia, že záložné právo neexistuje, určil tiež, že žalobkyňa je vlastníčkou predmetných nehnuteľností. Prerúšením konania na Okresnom súde Banská Bystrica sa potom predíde eventuálne

odlišnému právnomu záveru pri riešení a rozhodovaní o tej istej otázke. Tak ako už bolo uvedené, o návrhu na začatie konania na vylúčenie nehnuteľností (sporného bytu, garáže a nebytových priestorov) zo súpisu oddelenej podstaty nie je možné rozhodnúť prv, kým nebude vyriešená otázka platnosti záložnej zmluvy.

Proti tomuto rozhodnutiu podal dovolanie v zákonom stanovenej lehote žalovaný. Žiadal, aby dovolací súd po zvážení všetkých žalovaným tvrdených skutočností a predloženého právneho posúdenia veci uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 43 CoKR/12/2009 zo dňa 17. decembra 2009 z dôvodu iných väd konania v zmysle ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. v spojení s ust. § 243b O. s. p. zrušil a vec vrátil Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie alebo alternatívne ak dovolací súd dôjde k záveru, že napádané uznesenie spočíva len v nesprávnom právnom posúdení správne zisteného skutkového stavu, zmenil tak, že uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica, ktorým bol zamietnutý návrh žalobkyne na prerušenie konania, potvrdil.

Podľa názoru žalovaného napadnuté uznesenie je výsledkom nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom najmä z dôvodu, že odvolací súd zmenil uznesenie, ktorým prvostupňový súd legitímne využil procesnú možnosť danú *expressis verbis* civilným kódexom a ktoré bolo preto vo výroku vecne správne. Uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica nijako nezasiaholo do procesných práv účastníkov konania a bolo len výsledkom voľby tej možnosti procesného postupu, ktorá je s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu správna a dôvodná a konanie o určenie, že záložné právo tu nie je, nespĺňa hypotézu rozhodujúcej právnej normy obsiahnutej v ust. § 109 ods. 2 písm. c) O.s.p., nakoľko v čase rozhodovania prvostupňového súdu sa nejednalo a stále sa nejedná o konanie, ktorého výsledok môže mať vplyv na meritórne rozhodnutie Okresného súdu Banská Bystrica vo veci vylučovacieho sporu. Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici je preto z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci v konečnom dôsledku vecne nesprávne (dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.).

Žalovaný sa domnieva, že uznesenie súdu, ktorým súd preruší prebiehajúce konanie, by síce s prihliadnutím na jeho predmet a možnosť zmeny bez použitia opravných prostriedkov bolo inak možné považovať za uznesenie o vedení konania, v dôsledku jeho významných právnych účinkov vo sfére subjektívnych procesných práv účastníkov konania a v konečnom dôsledku už aj v zmysle výslovného znenia ust. § 170 ods. 3 O. s. p. ho za uznesenie o vedení konania po dôkladnejšej analýze považovať nemožno. Na druhej

strane, uznesenie ktorým súd zamietne návrh účastníka konania v zmysle ust. § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. na jeho fakultatívne rozhodnutie je typickým uznesením o vedení konania a to tak z dôvodu minimálneho až zanedbateľného vplyvu jeho právnych účinkov na procesné a hmotnoprávne postavenie účastníkov konania. Pokiaľ preto Krajský súd v Banskej Bystrici o odvolaní žalobcu proti prvostupňovému uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica, ktorým zamietol návrh na prerušenie konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. meritórne rozhodol a to aj napriek tomu, že odvolanie voči takémuto uzneseniu nie je v dovolaní žalovaným uvedeného prípustné, odvolacie konanie predchádzajúce vydaniu uznesenia Krajským súdom v Banskej Bystrici, je podľa názoru žalovaného postihnuté takou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Žalovaný ďalej namietal nesprávnosť napádaného uznesenia v dôsledku omylu súdu pri právnom posúdení veci, ako aj pre možnosť komplexného pochopenia celkového právneho kontextu konkurzného konania, resp. konkurzu na majetok úpadcu, ktorého existencia významne ovplyvňuje tak spôsob, ako aj modalitu nožnej interpretácie rozhodujúceho ust. § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. v prejednávacom prípade a považoval za dôležité poukázať na pomerne špecifické postavenie excindačného konania, ktoré je v súlade s konštantnou judikatúrou a rozhodovacou činnosťou súdov, ako aj podľa ustálenej právnej doktríny svojou povahou tzv. konaním vyvolaným konkurzom. V dôsledku úzkej spätosti excindačného konania s konkurzným konaním je totiž aj uplatňovanie subjektívnych práv ich nositeľmi a následné rozhodovanie súdu v excindačnom spore charakterizované významnými, tak procesnými ako aj hmotnoprávnymi špecifikami ako napríklad tendenciou preferencie zásady rýchlosti a hospodárnosti konkurzného konania, ustanovenou objektívnym právom v dôsledku niektorých jeho kvalitatívnych a kvantitatívnych špecifik, zväčša vysokého počtu účastníkov, a teda aj vysokého počtu nositeľov ústavou garantovaných potenciálne ohrozovaných alebo porušovaných subjektívnych práv, ktorým sa súdna ochrana v konkurznom konaní poskytuje a v obdobnom rozsahu sa prejavuje aj v konaniach vyvolaných konkurzom vrátane excindačného konania. Ďalej uvádza, že v konkurznom konaní podľa § 197 ods. 5 ZKR je jeho prerušenie v zásade neprípustné. Pri rozhodovaní o návrhu na prerušenie excindačného konania ako konania konkurzom vyvolaného, je podľa právneho názoru žalovaného potrebné obzvlášť starostlivo zvážiť nielen vplyv prerušenia excindačného konania na jeho rýchlosť, a hospodárnosť, ale zároveň vplyv takéhoto prerušenia na konkurzné konanie samotné. Preto sa žalovaný domnieva, že prerušenie excindačného konania, ktoré je v zmysle príslušných ustanovení O. s. p. riadené sprísnenými

procesnými pravidlami s významným vplyvom na zabezpečenie čo najrýchlejšieho meritórneho rozhodnutia vo veci samej. Žalovaný považuje za procesne nesporne vhodnejšie, aby sa konajúci súd v zmysle ust. § 109 ods. 2 O. s. p. s otázkou existencie resp. neexistencie záložného práva na nehnuteľnostiach zapísaných do súpisu majetku podstát úpadcu v prípade potreby sám autonómne vysporiadal vo forme prejudiciálneho posúdenia tejto právnej otázky.

Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu žiadala dovolanie ako nedôvodné zamietnuť. Je toho názoru, že odvolanie voči uzneseniu súdu prvého stupňa, ktorým zamietol návrh žalobkyne na prerušenie konania, je prípustné, a preto konanie nie je postihnuté inou vadou, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie. Je na súde druhého stupňa, aby posúdil dôvodnosť zvoleného procesného postupu. Pokiaľ odvolací súd dospeje k záveru, že súdom prvého stupňa zvolený postup nebol vhodný alebo účelný, má povinnosť napadnuté rozhodnutie v zmysle ust. § 220 O. s. p. zmeniť. Pokiaľ ide o dôvod dovolania v zmysle ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., žalobkyňa uviedla, že v predmetnom konaní sa nemôže jednať o nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, na základe čoho nie je dovolanie dôvodné. Žalobkyňa zastáva právny názor, že aktívna legitímácia v konaní o vylúčenie majetku zo súpisu podľa ust. § 78 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii je podmienená existenciou vlastníckeho práva žalobkyne k majetku ako práva, ktoré by malo zapísanie sporného majetku do súpisu vylučovať.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal účastník konania včas, spĺňa náležitosti predpísané na jeho podanie a je prípustné (§ 239 ods. 1 O. s. p.) prejednal dovolanie podľa ust. § 242 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia pojednávania podľa ust. § 243a ods. 3 O. s. p. a po preskúmaní napadnutého uznesenia odvolacieho súdu vrátane konania, ktoré vydaniu predchádzalo, dospel k záveru, dovolanie je dôvodné.

V prejednávanvej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo uznesenie súdu prvého stupňa zmenené, prípustnosť dovolania je preto daná podľa § 239 ods. 1 písm. a/ O. s. p.

Žalovaný v dovolaní namietal, že uznesenie vydané prvostupňovým súdom patrí medzi rozhodnutia, ktoré sú vylúčené z odvolacieho prieskumu v zmysle § 202 ods. 3 písm. a/ O. s. p., ktorými sa upravuje vedenie konania. Uvedená námietka dovolateľa nie je dôvodná, lebo rozhodnutie o prerušení konania nie je rozhodnutím, ktorým sa upravuje vedenie konania

a proti tomuto rozhodnutiu je odvolanie prípustné. Súd prvého stupňa preto správne poučil účastníkov konania o možnosti podať odvolanie a odvolací súd napokon o odvolaní rozhodol.

Podľa ustanovenia § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p., pokiaľ súd neurobí iné vhodné opatrenie, môže konanie prerušiť, ak prebieha konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na takéto konanie podnet. Citované ustanovenie dáva súdu možnosť zvoliť si, či preruší konanie alebo urobí iné vhodné opatrenie. Rozhodnutie súdu závisí od konkrétnych okolností. Otázky v právnych vzťahoch účastníkov si môže súd prejudiciálne vyriešiť sám. Či súd preruší alebo nepreruší konanie podľa ust. § 109 ods. 2 písm. c/ O. s. p. závisí od konkrétnych okolností sporu a prihliadne sa aj na štádium, v akom sa konanie nachádza.

Na Okresnom súde Bratislava I na návrh žalobkyne prebieha konanie o určenie neplatnosti záložnej zmluvy a určenie, že žalobkyňa je vlastníčkou predmetných nehnuteľností. Žalobkyňa po zistení, že majetok, ktorý je predmetom sporu, bol zapísaný do konkurznej podstaty, si mala svoj nárok uplatniť v konkurze u správcu s uvedením skutočností a predložením dôkazov, ktoré ho vylučujú zo súpisu. Ako vyplýva z obsahu spisu, žalovaný neuznal právo, na základe ktorého si žalobkyňa uplatňuje vylúčenie majetku zo súpisu. Práve v takomto prípade je ochrana skutočného vlastníka spornej veci zaistená vylučovacou žalobou, ktorá poskytuje efektívnu ochranu. Je potrebné dodať, že začatie konania o vylúčenie veci z konkurznej podstaty, nespôsobuje prekážku speňažiť vec v konkurznom konaní v prípadoch, ak správca zapíše majetok do konkurznej podstaty bez poznámky. Rozhodnutie súdu o určenie vlastníckeho práva, nie je takou právnou skutočnosťou, ktorá by sama osebe mala za následok vylúčenie veci zo súpisu majetku patriaceho do konkurznej podstaty. Je preto v záujme účastníkov konania, aby konanie o vylúčenie veci bolo prerokované bez zbytočných prietáhov, a aby uviedli a predložili všetky dôkazy preukazujúce ich nárok. Preto rozhodnutie súdu prvého stupňa, ktorým zamietol návrh žalobkyne na prerušenie konania, považoval dovolací za správne.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti dovolací súd podľa § 243b ods. 2 O. s. p. napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo prerušené konanie o vylúčenie majetku zo súpisu oddelenej podstaty zmenil tak, že uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. mája 2010

JUDr. Anna Marková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Zuzana Štofániková